

Скомороха К. М., к. е. н. Ставицька А. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

НАСЛІДКИ ТРАНСФОРМАЦІЇ РИНКІВ ПРАЦІ РОЗВИНЕНИХ КРАЇН В УМОВАХ ЧЕТВЕРТОЇ ПРОМИСЛОВОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

Еволюція змісту праці в умовах інноваційних змін обумовила трансформацію моделі зайнятості у напрямку використання нестандартної форми зайнятості, підвищення гнучкості та мобільності праці, поширення дистанційної зайнятості. Пріоритетного значення поступово набула творча, креативна праця, яка передбачає не тільки оволодіння професійними знаннями та навичками, але й систематичне їх оновлення [1].

Для активізації розвитку високотехнологічних галузей в економічно розвинених економіках світу необхідно інтегрувати ініціативних та освічених працівників до праці. Оскільки отримання конкурентних переваг інноваційного характеру можливе на основі залучення країни до єдиного інформаційного простору (за рахунок розширення доступу до Інтернет-технологій, розвитку інформаційно-комунікативних технологій). Одночасно сфера дії жорстко регламентованої та уніфікованої праці суттєво обмежується, а поширення набуває зайнятість у сфері послуг [2].

Основним наслідком трансформації ринків праці розвинених країн є перехід до сервісної моделі зайнятості, використання якої характерно як для сектору послуг з невисокою трудомісткістю, що потребує професійної підготовки (транспорт, фінансові послуги, телекомунікації), так і сектору послуг, пов'язаного з виконанням інтелектоємних операцій, що потребує навиків обслуговування (надання бізнес та персональних послуг). За активних умов активного розвитку світової економіки відбуваються технологічні зміни, пов'язані з глобалізацією світового економічного та інформаційного простору; поширюються нестандартні форми зайнятості [3].

Характерні риси сервісної моделі зайнятості:

1. Використання нестандартних форм зайнятості, поширення дистанційної зайнятості.

2. Підвищення рівня зайнятості у сфері послуг, високотехнологічному та наукоємному виробництві.

3. Підвищення гнучкості та мобільності праці (багатопрофільний характер роботи).

4. Забезпечення можливостей підвищення кваліфікації на основі застосування традиційних моделей навчання.

5. Можливості самозайнятості та отримання додаткового доходу.

6. Удосконалення процедурних інструментів регулювання, що забезпечують гнучкі форми зайнятості.

Таким чином, трансформація ринків праці під впливом четвертої промислової революції має як позитивні, так і негативні наслідки для розвинених країн. Для окремих бізнес-структур і країн у цілому з'являється шанс, пов'язаний із переходом на шлях випереджаючого інноваційного розвитку. Насамперед він є у тих країн, які мають потужний науково-освітній та інтелектуальний потенціал, підприємці й фахівці яких здатні швидко адаптуватися, навчатися і перенавчатися, використовувати свої знання та здібності для реалізації себе в нових умовах. Основними негативними наслідками варто виділити безробіття та соціальний розрив у структурі зайнятих.

Список використаних джерел:

1. Лісогор Л. С. Трансформація ринку праці: можливості реалізації інноваційних змін в сучасних умовах. Вісник Прикарпатського університету. Економіка. 2015. Випуск XI. С. 177-183.
2. Майбутнє ринку праці. Протиборство тенденцій, які будуть формувати робоче середовище в 2030 році. PwC, 2017. URL: <https://www.pwc.com/ua/uk/survey/2018/workforce-of-the-future-ukr.pdf> (дата звернення 12.03.2020).
3. The Future of Jobs. Global Challenge Insight Report, 2017. URL: http://www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs.pdf (дата звернення 12.03.2020).